

טיוטת חוק הבטחת הכנסה (תכנית נסיונית-תיקון שיעור הניכוי למשפחות שבראשן הורה עצמאי)(תיקון מס'...), התשע"ו- 2016 הסמכת ועדת השרים לענייני חקיקה

הצעה להחלטה

מ ח ל י ט י מ :

- א. לאשר עקרונית את טיוטת חוק הבטחת הכנסה (תכנית נסיונית – תיקון שיעור הניכוי למשפחות שבראשן הורה עצמאי)(תיקון מס'...), התשע"ו – 2016, המצ"ב;
- ב. להסמיך את ועדת שרים לענייני חקיקה לאשר, על דעת הממשלה את נוסחה הסופי של הצעת החוק שתוגש לכנסת;
- ג. בהתאם לסעיף 81(ג) בתקנון הכנסת, לבקש מוועדת הכנסת להקדים את הדיון בהצעת החוק;
- ד. בהתאם לסעיף 88 בתקנון הכנסת, לבקש מוועדת הכנסת להתיר את הקריאה השנייה בהצעת החוק ביום הנחתה על שולחן הכנסת.

דברי הסבר

רקע כללי

הוראות סעיפים 12, 12א ו-12ב לחוק הבטחת הכנסה, התשמ"א – 1980 (להלן – **חוק הבטחת הכנסה**) קובעות את שיעור הניכוי מהכנסה מעבודה, באופן מדורג.

הניכוי האמור תלוי בגיל התובע ובהרכב משפחתו, ושיעורו הוא 60% למשפחות שבראשן הורה עצמאי (יצוין¹ כי ניכוי זה נעשה לאחר שלא הובא בחשבון סכום מסוים מההכנסה שמקורה בעבודה. סכום זה מכונה "דיסגרדד").

בשיעור הניכוי הנוכחי, תובעי גמלת הבטחת הכנסה (ומזונות), מוגבלים לסכומי השתכרות נמוכים יחסית וכל השתכרות הגבוהה מסכומים אלה המחושבים בהתאם להרכב המשפחה וגיל התובע, מביאה לשלילת גמלת הבטחת הכנסה (ובמקביל לכך – לשלילת הטבות נלוות הניתנות על ידי גופים שונים למקבלי הבטחת הכנסה/מזונות).

לעיתים, הגדלת ההכנסה כשלעצמה אין בה מספיק לכסות על הפסד מכלול ההטבות הנוספות בצרוף הגמלה שהשתלמה ערב הגידול בהכנסת העבודה.

משכך, נוצר תמריץ שלילי להגדלת סכום הכנסה של תובעי הבטחת הכנסה ומזונות מהחשש שמא הגדלת הכנסה מעבודה תגרום בסופו של דבר להפסד העולה על הגדלת ההכנסה. במילים אחרות – הדין כיום "מעודד" זכאי מזונות והבטחת הכנסה שלא להגדיל את הכנסתם ולא לחפש מקורות הכנסה חלופיים בשל החשש מאובדן הגמלה וההטבות הנלוות לה.

במטרה לעודד עבודה בשכר גבוה יותר ויציאה לעבודה בקרב משפחות שבראשן הורה עצמאי, מוצע לתקן את הוראות הסעיפים המפורטים לעיל, בחוק המזונות (הבטחת תשלום), התשל"ב-1972 (להלן – **חוק המזונות**) ובחוק הבטחת הכנסה, לעניין משפחות שבראשן הורה עצמאי, כך שביחס להכנסה מעבודה שגובהה הוא עד 3000 ₪ לחודש, שיעור הניכוי יהיה 27%. ביחס להכנסה העולה על הסכום האמור שיעור הניכוי יישאר בשיעורו על פי הנוסח הקיים (60%, וזאת עד לאיפוס הגמלה).

על מנת להביא למיצוי זכויות משפחות שבראשן הורה עצמאי, ושיפור השירות מוצע כי ייקבע במסגרת התוכניות הניסיוניות אי זכאות למענק עבודה לעניין הורה עצמאי הזכאי לגמלה באותה תקופה. מטרת התיקון המוצע הוא שיפור השירות למשפחות שבראשן הורה עצמאי באמצעות מעבר לקבלת שירות ותשלום מול גורם ממשלתי אחד, באופן שמשפחה תקבל את כל התמיכות במקום אחד, וללא כפל תשלומים שיביא להגדלת שיעור מימוש ההטבה, ולהקטנת הבירוקרטיה ותהליכי מימוש הזכויות.

לפיכך מוצע לתקן את החוק להגדלת שיעור ההשתתפות בשוק העבודה וצמצום פערים חברתיים (מענק עבודה), התשס"ח – 2007, כך שתתאפשר העברת מידע בין הגופים לצורך

פישוט ושיפור השירות כאמור.

נתונים כלכליים והשפעה על משק המדינה

עלות ההוצאה התקציבית מאוצר המדינה לתיקון חוק הבטחת הכנסה וחוק המזונות הינה 100 מיליון ₪.

יחד עם זאת, התיקון העקיף לחוק להגדלת שיעור ההשתתפות בשוק העבודה וצמצום פערים חברתיים (מענק עבודה), התשס"ח – 2007, יביא להפחתה ההוצאה התקציבית בסכום של 95 מיליון ₪, כך שעלותו הכוללת של התיקון הינה 5 מיליון ₪.

תקציב

העלות הכוללת של התיקון המוצע הינה 5 מיליון ₪.

השפעת ההצעה על מצבת כח האדם

אין השפעה.

עמדת שרים אחרים שההצעה נוגעת לתחום סמכותם

אין.

החלטות קודמות של הממשלה בנושא

אין.

עמדת היועץ המשפטי (בפועל) של משרד האוצר והיועץ המשפטי של המוסד לביטוח לאומי

אין מניעה משפטית לאשר את הצעת ההחלטה.

סיווגים

סיווג ראשי: 07 חקיקה ממשלתית ;

תחום פעולה עיקרי: 02 חברה וכלכלה.

מוגש על ידי שר האוצר
ועל ידי שר הרווחה והשירותים החברתיים

ו' באדר ב' התשע"ו
16 במרץ 2016

חוות דעת משפטית הנלווית להצעת החלטה לממשלה ולוועדות השרים

נושא הצעת ההחלטה:

הסמכת ועדת השרים לענייני חקיקה לאשר את טיוטת חוק הבטחת הכנסה (תכנית נסיונית-תיקון שיעור הניכוי למשפחות שבראשן הורה עצמאי)(תיקון מס'...), חתשע"ו-2016, על דעת הממשלה.

תמצית ההצעה בהתייחס להיבטיה המשפטיים:

ההצעה מבקשת לקבוע בהוראת שעה לתקופה של שנתיים כי יוסף סעיף 12 לחוק הבטחת הכנסה אשר יחול על הורה עצמאי הזכאי לגמלת הבטחת הכנסה או גמלת מזונות (במסגרת תיקון עקיף לחוק המזונות), במסגרת הוראת השעה ייקבע כי שיעור הניכוי מהכנסה שמקורה בעבודה של הורה עצמאי יפחת ביחס לשיעור כיום וזאת על מנת לעודד ולתמוך יציאה לעבודה ובכך גבוה יותר בקרב משפחות אלו.

כמו כן, כוללת ההצעה תיקון עקיף לחוק להגדלת שיעור ההשתתפות בשוק העבודה וצמצום פערים חברתיים (מענק עבודה), התשס"ח – 2007, ולקבוע במסגרתו אי זכאות לכפל חטבות הן מכוח חוק הבטחת הכנסה והן מכוח חוק מענק עבודה. בנוסף יקבעו הוראות בדבר העברת מידע בין המוסד לביטוח לאומי לבין רשויות המס לצורך יישום הוראות התיקון.

על פי סעיף 41 לתקנון הממשלה, ראית הממשלה לקבוע כי החלטות ועדת השרים תהיינה "על דעת הממשלה", או כי עניין מסוים הנדון בוועדת השרים יהיה "על דעת הממשלה". דין החלטות ועדת השרים במקרה האמור כדין החלטות ממשלה בישיבתה. בהתאם לאמור, מוצע להסמיך את ועדת השרים לענייני חקיקה לאשר, על דעת הממשלה, את נוסחה חסופי של הצעת החוק וכן מוצע בהתאם לסעיפים 81(א) ו-88(ב) לתקנון הכנסת, לבקש מוועדת הכנסת להקדים את הדיון בהצעת החוק.

קשיים משפטיים, ככל שישנם, וירכי פתרונם:

אין.

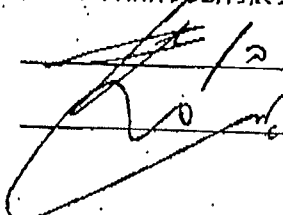
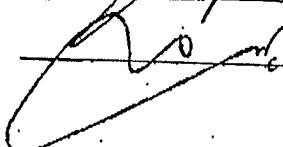
עמדת היועצים המשפטיים של משרדים אחרים שהצעת ההחלטה נוגעת להם:

אין.

עמדת היועצים המשפטיים של המשרדים שהשרים העומדים בראשם מגישים את ההצעה:

עמדת היועץ המשפטי של המוסד לביטוח לאומי הינה כי אין מניעה לקבל את הצעת ההחלטה.

עמדת היועץ המשפטי (בפועל), משרד האוצר הינה כי אין מניעה לקבל את הצעת ההחלטה.

	<u>היועץ המשפטי למוסד לביטוח לאומי</u>	<u>עו"ד עמוס רוזנצוויג</u>
	<u>היועץ המשפטי (בפועל), משרד האוצר</u>	<u>עו"ד אסי מסינג</u>

101_t.doc

**טיוטת חוק הבטחת הכנסה (תכנית נסיונית- תיקון שיעור הניכוי למשפחות הוריות
בראשן הורה עצמאי) (תיקון מס"ו...), התשע"ו- 2016**

א. שם החוק המוצע:

טיוטת חוק הבטחת הכנסה (תכנית נסיונית- תיקון שיעור הניכוי למשפחות בראשן הורה עצמאי)(תיקון מס"ו...), התשע"ו- 2016

ב. עיקרי החוק המוצע והצורך בהם:

הוראות סעיפים 12, 12א ו- 12ב לחוק הבטחת הכנסה, התשמ"א – 1980 (להלן – **החוק**) קובעות את שיעור הניכוי **מהכנסה מעבודה**, באופן מדורג. הניכוי האמור תלוי בגיל התובע ובהרכב משפחתו, ושיעורו הוא 60% למשפחות שבראשן הורה עצמאי (יצוין כי ניכוי זה נעשה לאחר שלא הובא בחשבון סכום מסוים מההכנסה שמקורה בעבודה. סכום זה מכונה "דיסרגארד").

בשיעור הניכוי הנוכחי, תובעי גמלת הבטחת הכנסה (ומזונות), מוגבלים לסכומי השתכרות נמוכים יחסית וכל השתכרות הגבוהה מסכומים אלה המחושבים בהתאם להרכב המשפחה וגיל התובע, **מביאה לשלילת גמלת הבטחת הכנסה** (ובמקביל לכך- לשלילת הטבות נילוות הניתנות על ידי גופים שונים למקבלי הבטחת הכנסה/מזונות). לעיתים, הגדלת ההכנסה כשלעצמה אין בה מספיק לכסות על הפסד מכלול ההטבות הנוספות בצרוף הגמלה שהשתלמה ערב הגידול בהכנסת העבודה.

משכך, נוצר תמריץ שלילי להגדלת סכום הכנסה של תובעי הבטחת הכנסה ומזונות מהחשש שמא הגדלת הכנסה מעבודה תגרום בסופו של דבר להפסד העולה על הגדלת ההכנסה.

על כן מוצע על מנת לעודד עבודה בשכר גבוה יותר ויציאה לעבודה בקרב משפחות שבראשן הורה עצמאי, לתקן את הוראות הסעיפים המפורטים לעיל, לעניין משפחות שבראשן הורה עצמאי, כך שביחס להכנסה מעבודה שגובהה הוא עד 3000 ₪ לחודש, שיעור הניכוי יהיה 27%. ביחס להכנסה העולה על הסכום האמור שיעור הניכוי יישאר בשיעורו על פי הנוסח הקיים (60%), וזאת עד לאיפוס הגמלה).

על מנת להביא למיצוי זכויות משפחות שבראשן הורה עצמאי, ושיפור השירות מוצע כי ייקבע במסגרת התוכניות הניסיוניות אי זכאות למענק עבודה לעניין הורה עצמאי הזכאי לגמלה באותה תקופה. מטרת התיקון המוצע הוא שיפור השירות למשפחות שבראשן הורה עצמאי באמצעות מעבר לקבלת שירות ותשלום מול גורם ממשלתי אחד, באופן שמשפחה תקבל את כל התמיכות במקום אחד, וללא כפל תשלומים שיביא להגדלת שיעור מימוש ההטבה, ולהקטנת הבירוקרטיה ותהליכי מימוש הזכויות.

לפיכך עוד מוצע לתקן בתיקון עקיף את חוק להגדלת שיעור ההשתתפות בשוק העבודה וצמצום פערים חברתיים (מענק עבודה), התשס"ח – 2007, כך שתתאפשר העברת מידע בין הגופים לצורך פישוט ושירות השירות כאמור.

ג. השפעת החוק המוצע על החוק הקיים:

יתוקנו הוראות סעיפים 12, 12א, 12ב לחוק הבטחת הכנסה, כהוראת שעה לשנתיים, ביחס להורה עצמאי.

יערך תיקון עקיף בחוק להגדלת שיעור השתתפות בשוק העבודה וצמצום פערים חברתיים (מענק עבודה), התשס"ח – 2007, במסגרתו יתוקן סעיף 6ב וכן יוסף סעיף 19(ג) במסגרתו יקבעו הוראות לעניין העברת המידע בין רשות המיסים למוסד לביטוח לאומי.

יערך תיקון עקיף בחוק המזונות (הבטחת תשלום), התשל"ב – 1972, במסגרתו יוסף סעיף 3(ב) המחיל את התיקון המוצע על משפחות שבראשן הורה עצמאי הזכאיות מכוח חוק המזונות.

ד. השפעת החוק המוצע על תקציב המדינה:

עלות משוערת של התיקון המוצע מתקציב המדינה הינה 100 מיליון ₪. התיקון העקיף לחוק להגדלת שיעור השתתפות בשוק העבודה וצמצום פערים חברתיים (מענק עבודה) יפחית עלות של 95 מיליון ₪ מתקציב אצור המדינה.

ה. השפעת החוק המוצע על ההיבט המינהלי של המוסד:

אין השפעה על תקני המוסד והיבטים המינהליים.

ו. עמדת משרדי הממשלה השונים לתזכיר החוק:

בהתאם לסיכום עם אגף תקציבים במשרד האוצר תוקן תזכיר החוק כך שבוטלה תחולת החוק רק על קבוצת המשפחות שבראשן הורה עצמאי הזכאיות להבטחת הכנסה ו/או מזונות ביום תחילת החוק, ועל פי הנוסח המוצע בטייטה התיקון יחול על כלל המשפחות שבראשן הורה עצמאי שיהיו זכאים לגמלת הבטחת הכנסה או מזונות במהלך התקופה של התוכנית הניסיונית.

כמו כן נקבע כי שינוי שיעור הניכוי ל- 27% יחול על הכנסה שסכומה הוא עד 3,000 ₪ (31.7% מהשכר הממוצע במשק) לכלל הרכבי המשפחה.

עוד נוסף תיקון עקיף לחוק להגדלת שיעור ההשתתפות בכוח העבודה ולצמצום פערים חברתיים (מס הכנסה שלילי), התשס"ח - 2007.

התיקונים הוטמעו בנוסח טיוטת החוק המוצע.

ז. להלן נוסח החוק המוצע:

טיוטת חוק הבטחת הכנסה (תיקון מס'...) (הוראת שעה – תיקון שיעור הניכוי למשפחות
שבראשן הורה עצמאי), התשע"ו – 2016

הוספת סעיף 12ג 1. אחרי סעיף 12ב לחוק הבטחת הכנסה, התשמ"א – 1980,¹ (להלן – החוק) יבוא:

שיעור הניכוי 12ג (א) בסעיף זה –
מהכנסה מעבודה
למשפחות שבראשן
הורה עצמאי –
הוראת שעה

"תקופת ניסיון – תקופה של שנתיים שתחילתה ב-
1 בחודש שלאחר 3 חודשים מיום פרסומו
של חוק זה (להלן – יום התחילה).

(ב) בתקופת הניסיון, יקראו את הוראות
סעיפים 12א(2), 12ב(2), 12ג(א) ו-12ב(א)(2)
לעניין הורה עצמאי, כך:

(1) "12א(2) (א) לעניין חלק ההכנסה שגובהה
עד 31.7% משכר הממוצע במשק,
סכום השווה ל-73% מהתגמול וכן
מהכנסה מהמקורות המפורטים
בסעיפים 12א(2) ו-12ב(2) לפקודה, לאחר
שנוכה מהם הסכום האמור בפסקה
(1).

(2) (ב) לעניין חלק ההכנסה העולה
על 31.7% משכר הממוצע במשק,
סכום השווה ל-40% מהתגמול וכן
מהכנסה מהמקורות המפורטים
בסעיפים 12א(2) ו-12ב(2) לפקודה.

¹ ס"ח התשמ"א, עמ' 30.

(ג) תקופת הניסיון תלויה על ידי המוסד
במעקב אחר הנתונים.

בתקופה שמיום ה' ניסן התשע"ז (1 באפריל 2017) בשנת המס שלאחר שנת
המס בה מתחילה תקופת הניסיון כהגדרתה בסעיף 12ג לחוק הבטחת הכנסה
התשמ"א-1980 (להלן - תקופת הניסיון) ועד 4 שנים מתום שנת המס בה
מסתיימת תקופת הניסיון, יקראו את החוק להגדלת שיעור ההשתתפות בכוח
העבודה ולצמצום פערים חברתיים (מענק עבודה), התשס"ח-2007² (להלן -
חוק מענק עבודה) כך ש:

2. תיקון עקיף לחוק
להגדלת שיעור
ההשתתפות בשוק
העבודה וצמצום
פערים חברתיים
(מענק עבודה)

(א) בסעיף 6ב אחרי "הכנסת עבודה מאת קרובו" יבוא "ולגבי מי
שחלות עליו הוראות סעיף 12ג לחוק הבטחת הכנסה, התשמ"א -
1980³, הזכאי לגמלה מכוח החוק האמור וחוק המזונות (הבטחת
תשלום), התשל"ב-1972⁴ (להלן - חוק המזונות), בעד כל חודש שלא
קיבל הכנסת עבודה מאת קרובו או גמלה מכוח חוק הבטחת הכנסה
וחוק המזונות."

(ב) אחרי סעיף קטן 19(ב) יבוא:

"(ג) (1) בלי לגרוע מהוראות סעיפים קטנים (א) ו-(ב) ועל אף הוראות כל
דין, רשאי המנהל לקבל מאת המוסד לביטוח לאומי לצורך ביצוע
תפקידו לפי חוק זה מדי חודש רשימה הזכאים מקבלי גמלת הבטחת
הכנסה ומזונות שחלות עליהם הוראות סעיף 12ג(ג) לחוק הבטחת
הכנסה (להלן - מקבל גמלה), והחודשים אשר בהם קיבלו גמלה
כאמור. לעניין זה "זכאי" - מי שהגיש תביעה לקבלת מענק מכוח
החוק.

(2) מידע כאמור בסעיף קטן (1) יכלול את פרטי שמו ומספר הזהות
של מקבל הגמלה כאמור.

(3) מידע לגבי זכאים שהועבר למוסד לביטוח לאומי מאת רשות
המיסים בישראל, יימחק ממאגר הנתונים של המוסד בתום 30 ימים
מיום העברת המידע לרשות המיסים.

² ס"ח התשס"ח, עמ' 84; התשע"ב, עמ' 674.
³ ס"ח התשמ"א, עמ' 30.

(4) מידע כאמור בפסקה (1) יימסר למנהל באמצעות תקשורת בין מחשבים"

3. תיקון עקיף לחוק המזונות (הבטחת תשלום), התשל"ב – 1972, יסומן ב"א" ולאחריו יבוא:

"(ב) הוראות סעיף 12 לחוק הבטחת הכנסה בדבר שיעורי הניכוי מהכנסה מעבודה למשפחות, יחולו, בשינויים המחויבים, אף לעניין זוכה מכוח חוק זה שהינו הורה עצמאי כהגדרתו בסעיף 1 לחוק הבטחת הכנסה."

4. (א) הוראות סעיפים 1 ו-3 לחוק זה יחולו על הורה עצמאי שמשלמת לו גמלה בתקופת הניסיון.

(ב) סעיף 6ב לחוק מענק עבודה, כנוסחו בסעיף 3 לחוק זה, יחול על מענקים המשתלמים בעד הכנסה מעבודה או הכנסה מעסק או משלח יד שהופקה בשנות המס בהן חלה תקופת הניסיון.

דברי הסבר

הוראות סעיפים 12, 12א ו-12ב לחוק הבטחת הכנסה, התשמ"א – 1980 (להלן – החוק) קובעות את שיעור הניכוי מהכנסה מעבודה, באופן מדורג. הניכוי האמור תלוי בגיל התובע ובהרכב משפחתו, ושיעורו הוא 60% למשפחות שבראשן הורה עצמאי (יצוין כי ניכוי זה נעשה לאחר שלא הובא בחשבון סכום מסוים מההכנסה שמקורה בעבודה. סכום זה מכונה "דיסרגארד").

בשיעור הניכוי הנוכחי, תובעי גמלת הבטחת הכנסה (ומזונות), מוגבלים לסכומי השתכרות נמוכים יחסית וכל השתכרות הגבוהה מהסכומים המחושבים בהתאם להרכב המשפחה וגיל התובע, מביאה לשלילת גמלת הבטחת הכנסה (ובמקביל לכך – לשלילת הטבות נילוות הניתן על ידי גופים שונים למקבלי הבטחת הכנסה/מזונות). לעיתים, הגדלת ההכנסה כשלעצמה אין בה מספיק לכסות על הפסד מכלול ההטבות הנוספות בצרוף הגמלה שהשתלמה ערב הגידול בהכנסת העבודה.

משכך, נוצר תמריץ שלילי להגדלת שיעור הכנסה של תובעי הבטחת הכנסה ומזונות מהחשש שמא הגדלת הכנסה מעבודה תגרום בסופו של דבר להפסד העולה על הגדלת ההכנסה.

⁵ ס"ח התשל"ב, בע"מ 87; ס"ח התשע"ב, בעמ' 162.

על כן מוצע על מנת לעודד עבודה בשכר גבוה יותר ויציאה לעבודה בקרב משפחות שבראשן הורה עצמאי, לתקן את הוראות הסעיפים המפורטים לעיל, לעניין משפחות שבראשן הורה עצמאי, כך שביחס להכנסה מעבודה שגובהה הוא עד 3000 ₪ לחודש שיעור הניכוי יהיה 27%. ביחס להכנסה העולה על הסכום האמור שיעור הניכוי יישאר בשיעור על פי הנוסח הקיים (60%, וזאת עד לאיפוס הגמלה).

משמעות הדבר הינה כי הכנסת המשפחה שבראשן הורה עצמאי יכול שתשתפר בכמה אופנים: בגידול בסך ההכנסה הכוללת גם ללא שינויים בהכנסה מעבודה; בגידול ההכנסה מעבודה; בגמלה בגובה נתון ניתן יהיה לעבוד ברמות שכר גבוהות יותר; ברמות הכנסה שכיום לא מזכות בגמלה כלל- ניתן יהיה עדיין לקבל הגמלה, ולזכות גם בהטבות הנלוות לזכאי הבטחת הכנסה/מזונות.

מוצע כי שינוי זה יערך במסגרת תוכנית ניסיונית בת שנתיים, על מנת לבחון את השפעת שינוי המדיניות על שיעור התעסוקה וההכנסה המשפחתית בקרב משפחות שבראשן הורה עצמאי. הניסוי יחול על הורה עצמאי זכאי לגמלת הבטחת הכנסה, וגמלת מזונות (מכוח תיקון עקיף לחוק המזונות (הבטחת תשלום) התשל"ב – 1972).

לעניין סעיף 1(ב)
מוצע כי יתוקנו הוראות סעיפים 12(א)(2), 12(א)(2) ו- 12(ב)(א)(2), אשר קובעות את שיעור הניכוי משכר עבודה לעניין משפחות שבראשן הורה עצמאי, כך שביחס להכנסה מעבודה שגובהה הוא עד 3,000 ₪, שיעור הניכוי יהיה 27%. לעניין להכנסה העולה על 3,000 ₪, שיעור הניכוי יישאר בשיעור על פי הנוסח הקיים (60%, וזאת עד לשיעור איפוס הגמלה).

לעניין סעיף 1(ג)
על מנת לבחון את השפעת שינוי התיקון, מוצע כי התיקון יערך במסגרת תוכנית ניסיונית לתקופה של שנתיים, שתחול רק על זכאי לגמלה שהוא הורה עצמאי. כמו כן, מוצע כי התוכנית הניסיונית תלווה במעקב אחר הנתונים ובחינה של הממצאים לצורך בחינת השלכות התיקון המוצע.

לעניין סעיף 2 ו-4(ב)
על מנת להביא למיצוי זכויות משפחות שבראשן הורה עצמאי, ושיפור השירות מוצע כי ייקבע במסגרת התוכנית הניסיונית אי זכאות למענק עבודה לעניין הורה עצמאי הזכאי לגמלה באותה תקופה. מטרת התיקון המוצע הוא שיפור השירות למשפחות שבראשן הורה עצמאי באמצעות מעבר לקבלת שירות ותשלום מול גורם ממשלתי אחד, באופן שמשפחה תקבל את כל התמיכות במקום אחד, וללא כפל תשלומים שיביא להגדלת שיעור

מימוש ההטבה, ולהקטנת הבירוקרטיה ותהליכי מימוש הזכויות.

במקביל לשינוי סכומי הגמלה הניתנת להורים עצמאיים בחוק הבטחת הכנסה, כמפורט בסעיף 1 להצעת החוק, מוצעים תיקונים בחוק מענק עבודה אשר ימנעו כפל הטבות מהורים עצמאיים כאמור אשר זכאים גם למענק מכוח חוק מענק עבודה. המנגנון למניעת כפל ההטבות אשר מוצע בהצעה זו, יחול על מענקים המשתלמים בעד הכנסה מעבודה או הכנסה מעסק או משלח יד שהופקה בשנות המס בהן חלה תקופת הניסיון. כדי להגשים זאת, ובשל העובדה כי הזכאות למענק עבודה נקבעת עד יולי בשנה העוקבת לשנת הפקת ההכנסה הראשונית, מוצע שתוקף התיקון יהיה מיום ה' ניסן התשע"ז (1 באפריל 2017) בשנת המס שלאחר שנת המס בה מתחילה תקופת הניסיון, ועד 4 שנים מתום שנת המס בה מסתיימת תקופת הניסיון.

לפסקה (1)

מוצע שתישלל הזכאות למענק עבודה למי שבמשך שנת המס המלאה קיבל גמלת הבטחת הכנסה בשיעורים הניסיוניים הקבועים בסעיף 12ג לחוק הבטחת הכנסה כנוסחו המוצע בסעיף 1 (להלן – גמלה מוגדלת), וישולם מענק חלקי למי שקיבל גמלה מוגדלת רק בחלק מחודשי השנה. בשל העובדה שהגמלה המוגדלת משולמת לזכאים על בסיס חודשי באופן שוטף, ואילו מענק העבודה משולם בהתבסס על השכר השנתי המדווח לרשות המסים, לא ניתן ליצור התאמה מוחלטת בין המערכות השונות, ויש צורך בקביעת מנגנון שיאפשר להתחשב בחודשים בהם התקבלה הגמלה המוגדלת, במסגרת חישוב סכום מענק העבודה. מוצע לקבוע כי לצורך חישוב ההכנסה החודשית הממוצעת (שהיא הבסיס לחישוב המענק) של עובד שהוא הורה יחיד, יובאו בחשבון כלל ההכנסות מעבודה שהיו לעובד, במהלך כל שנת המס, וסך ההכנסות כאמור יחולק בכל חודשי העבודה של העובד בפועל, לרבות חודשי העבודה בהם קיבל גמלה מוגדלת. עם זאת, מוצע כי המענק החודשי ישולם לעובד רק בעד חודשי העבודה שבהם לא קיבל במקביל להכנסה שלו מעבודה גם גמלה מוגדלת. ההסדר המוצע, המתחשב מחד בחודשי העבודה בהם התקבלה הגמלה המוגדלת לצורך חישוב המענק, ומאידך לא מאפשר תשלום מענק בעד חודשים אלה, מאפשרת מתן המענק לעובדים אשר קיבלו גמלה מוגדלת בחלק משנת המס, אך לא בכולה.

לפסקה (2)

כדי לאפשר את יישום המנגנון המוצע, רשות המסים נזקקת למידע לגבי מקבלי הגמלה המוגדלת, בפירוט החודשים בהם קיבלו את הגמלה. מוצע לקבוע שמנהל רשות המסים יהיה רשאי לקבל ב-1 בכל חודש מביטוח לאומי באופן ממוחשב רשימה מעודכנת בה מפורטים כל מי שקיבלו גמלה מכוח סעיף 12ג והחודשים אשר בהם קיבלו גמלה כאמור.

העברת המידע באופן שוטף, תאפשר למנהל לתקן את קביעתו באשר לזכאות העובד למענק גם לאחר הקביעה הראשונית בדבר זכאות העובד למענק, אם בביטוח לאומי יתקנו את קביעתם לגבי זכאות של מי מהעובדים לגמלה מוגדלת.

לפי התיקון המוצע המידע אשר יגיע למנהל מכוח סעיף זה לא יוכל לשמש אותו לצורך אכיפת חוקי המס, אלא רק לצורך תפעול חוק מענק עבודה, לרבות שליחת הודעות יזומות לזכאים פוטנציאליים לקבלת מענק עבודה שטרם ממשו בפועל את זכאותם לקבלת המענק.

מידע כאמור יועבר לרשות המסים בהתאם לקובץ שהיא תעביר למוסד לביטוח לאומי ובו פרטי מגישי התביעה למענק עבודה.

לעניין סעיף 3

לצורך החלת הוראות התיקון על אוכלוסיית הזכאים לגמלת מזונות, מוצע לקבוע בתיקון עקיף לחוק המזונות (הבטחת תשלום) התשל"ב-1972 כי הוראות סעיף 12ג המוצע יחולו, בשינויים המחויבים, אף לגבי זכאי חוק המזונות.

להלן נוסח הסעיפים כנוסחם כיום :

סעיף 12א(2).
 "סכום השווה ל- 40% מתגמול וכן מהכנסה מהמקורות המפורטים בסעיף 12(1) ו-2(2) לפקודה, לאחר שנוכה מהם הסכום האמור בפסקה (1)."

סעיף 12א(2).
 "סכום השווה לשיעור המחושב לפי התוספת השלישית, בהתאם להרכב משפחתו של הזכאי, מתגמול וכן מהכנסה מהמקורות המפורטים בסעיף 12(1) ו-2(2) לפקודה, לאחר שנוכה מהם הסכום האמור בפסקה (1)."

סעיף 12ב(2).
 "סכום השווה ל- 40% מתגמול וכן מהכנסה מהמקורות המפורטים בסעיף 12(1) ו-2(2) לפקודה, לאחר שנוכה מהם הסכום האמור בפסקה (1)."

תוספת שלישית

"(סעיף 12א(2))
 שיעורי ניכויים מתגמול ומהכנסה של זכאים שטרם מלאו להם 55 שנים ושאינם מקבלים קצבאות שאירים או תלויים לפי חוק הביטוח

פרט	הרכב משפחה	שיעור הניכוי
(1)	אלמנה או הורה יחיד שעמם ילד אחד לפחות	40%
(2)	שני בני זוג שעמם שני ילדים לפחות	37.5%
(3)	יחיד הזכאי לגמלה לפי סעיף 30א, שני בני זוג הזכאים לגמלה לפי סעיף 30א, שני בני זוג שעמם ילד	32.5%
(4)	כל הרכב משפחתי אחר	30%"